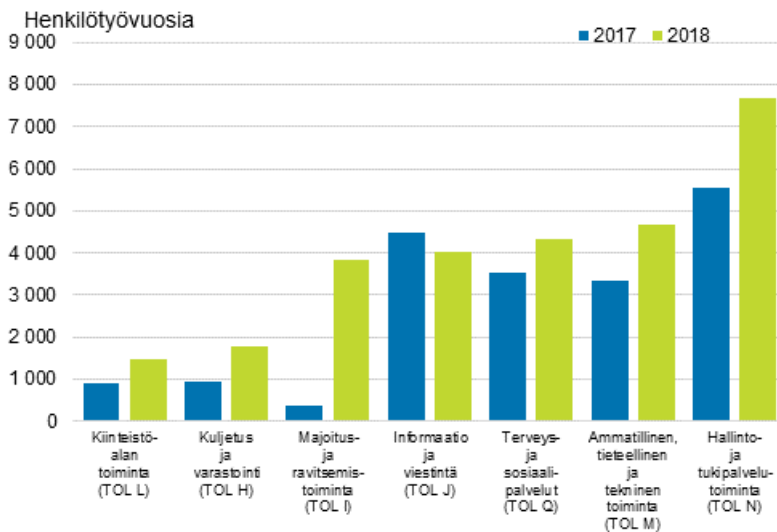

Alueellinen yritystoimintatilasto 2018

Palvelualoilla mittava kasvu henkilöstön määrässä vuonna 2018

Maassamme toimi 395 000 toimipaikkaa, joissa tehtiin 1,5 miljoonaa henkilötyövuotta vuonna 2018. Henkilöstön määrä kasvoi reilusti edellisvuodesta, peräti 45 000. Yli puolet lisäyksestä toteutui palvelualojen (TOL H-S) toimipaikoissa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen Alueellinen yritystoiminta -tilastosta.

Henkilöstömäärän kasvu palvelutoimialoilla vuosina 2017-2018

Vuonna 2018 toimi Suomessa noin 360 000 yritystä. Toimipaikkoja yrityksillä oli yhteensä 395 000. Valtaosa yrityksistä eli 354 000 toimi yhdessä toimipaikassa. Loput yrityksistä, noin 7 000, oli monitoimipaikkaisia, joilla oli keskimäärin 6 toimipaikkaa per yritys.

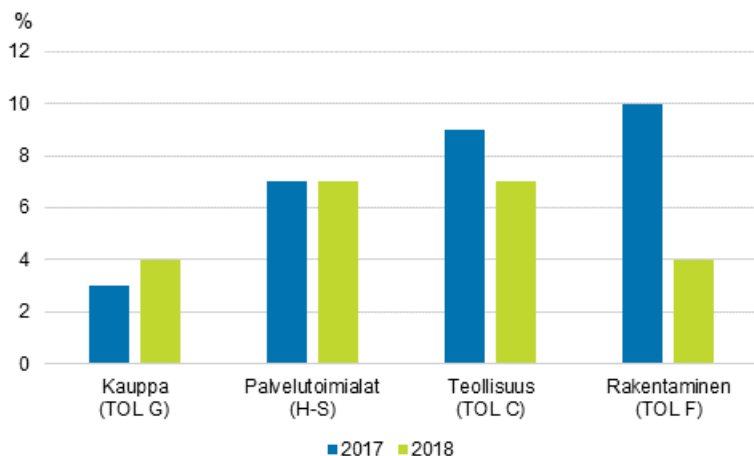
Toimipaikkojen 1,5 miljoonasta henkilötyövuodesta noin 800 000 tehtiin ruuhka-Suomessa¹⁾. Tällä alueella sijaitsi 186 000 toimipaikkaa. Näissä toimipaikoissa toteutui palvelutoimialojen henkilöstömäärän kasvusta 30 000 eli lähes 70 prosenttia. Yhdessä ruuhka-Suomen toimipaikassa tehtiin keskimäärin 4 henkilötyövuotta.

1) Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa

Liikevaihdon kasvu hidastui rakentamisessa vuonna 2018

Toimipaikkojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 436 miljardia euroa. Liikevaihto kasvoi 25 miljardia eli 6 prosenttia edellisvuodesta. Kasvua tapahtui lähes kaikilla päätoimialoilla, mutta osalla kasvuvauhti hidastui edellisvuodesta. Mittavin kasvun hidastuminen tapahtui rakentamisessa. Kaupan liikevaihto sen sijaan kasvoi edellisvuotta paremmin.

Liikevaihdon kasvuprosentit toimialoittain vuosilta 2017 -2018

Liikevaihto kasvoi kaikissa muissa maakunnissa paitsi Ahvenanmaalla. Liikevaihdossa yli miljardin euron kasvun saavuttivat ruuhka-Suomen maakuntien lisäksi Kymenlaakso, Keski-Suomi sekä Pohjois-Pohjanmaa. Muissa maakunnissa kasvu vaihteli 200–800 miljoonan euron välillä.

Tuotanto kasvoi, kärjessä kolme toimialaa vuonna 2018

Toimipaikkojen yhteenlaskettu tuotannon bruttoarvo oli 325 miljardia euroa. Tuotanto kasvoi edellisvuodesta 15 miljardia eli 5 prosenttia. Kasvulukuja kirjattiin kaikilla päätoimialoilla ja eniten teollisuudessa, 7 miljardia. Teollisuuden kasvusta valtaosa saavutettiin eteläisissä maakunnissa kolmen toimialan voimin:

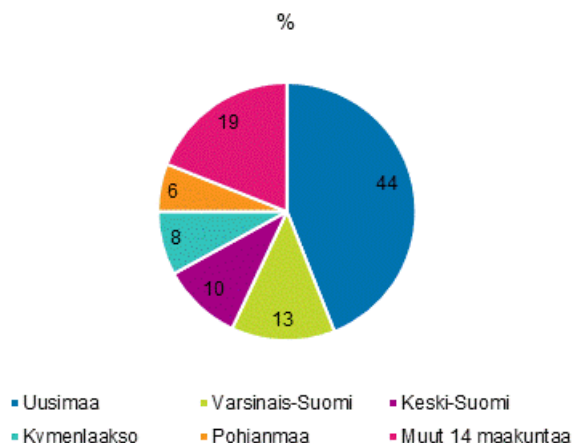
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus (TOL 17)

Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus (TOL 19)

Muiden koneiden ja laitteiden valmistus (TOL 28)²⁾

2) Mm. nosto-, siirtolaitteiden, kaivos-, louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus.

Kolmen toimialan (TOL 17,19 ja 28) tuotannon bruttoarvon kasvun jakauma maakunnittain vuonna 2018

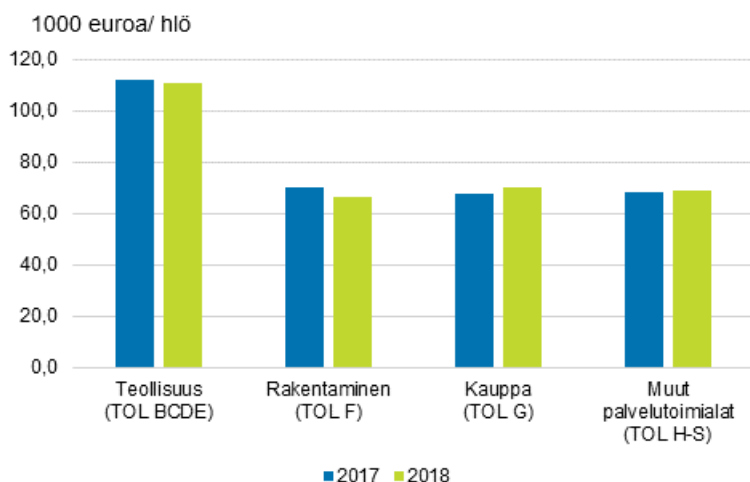
Kaupan tehokkuus parani vuonna 2018

Tuotannon bruttoarvosta jäi toimintakulujen vähentämisen jälkeen jalostusarvoa toimipaikoille yhteensä 114 miljardia euroa. Jalostusarvo kasvoi 4 miljardia edellisvuodesta eli 3 prosenttia.

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Henkeä kohden lasketun jalostusarvon kasvu merkitsee yleensä parempaa toiminnan kannattavuutta ja tehokkuutta.

Toimialoittainen jalostusarvo henkilötyövuotta kohden osoittaa kaupalle edellisvuotta parempaa tehokkuutta. Tilinpäätöstietojen mukaan³⁾ kaupan kannattavuus käyttökatteella mitattuna oli samalla tasolla kuin vuonna 2017.

Jalostusarvo henkilöä kohden vuosina 2017-2018

Koko teollisuuden (TOL BCDE) ja rakentamisen (TOL F) tehokkuusmittarit heikkenivät johtuen edellisvuotta heikommasta jalostusarvosta. Koko teollisuuden jalostusarvoa laski tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus (TOL 26) ja rakentamisen talonrakentaminen (TOL 41) sekä maa- ja vesirakentaminen (TOL 43). Teollisuuden ja rakentamisen käyttökateprosentit olivat edellisvuotta heikkommat.

3) Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1: Toimipaikkojen henkilöstön määrä ja sen kasvu henkilötyövuosina maakunnittain vuonna 2018...5

Liitetaulukko 2: Toimipaikkojen rakennekuva vuodelta 2018.....5

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste.....6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1: Toimipaikkojen henkilöstön määrä ja sen kasvu henkilötyövuosina maakunnittain vuonna 2018

Maakunta	Toimipaikkojen henkilöstön määrä	Määrän kasvu, kaikki toimialat yht.	Palvelutoimialojen (TOL H-S), osuus-% kasvusta	Muiden toimilajien (TOL A-G), osuus-% kasvusta
Etelä-Karjala	28 522	395	59	41
Etelä-Pohjanmaa	47 178	1 039	63	37
Kainuu	15 388	238	106	-6
Kanta-Häme	38 970	414	28	72
Keski-Pohjanmaa	16 566	346	59	41
Keski-Suomi	62 811	1 324	86	14
Kymenlaakso	38 669	1 443	64	36
Lappi	40 482	1 395	79	21
Pirkanmaa	136 058	5 187	69	31
Pohjanmaa	49 227	1 690	55	45
Pohjois-Karjala	34 010	671	70	30
Pohjois-Pohjanmaa	98 522	3 383	62	38
Pohjois-Savo	54 825	1 432	52	48
Päijät-Häme	49 007	826	93	7
Satakunta	55 838	450	69	31
Uusimaa	560 211	21 139	73	27
Varsinais-Suomi	127 508	3 366	47	53
Ahvenanmaa	9 792	Ei kasva		
Etelä-Savo	29 841	Ei kasva		

Liitetaulukko 2: Toimipaikkojen rakennekuva vuodelta 2018

Vuosi 2018	Toimipaikkojen lukumäärä	Toimipaikkojen lukumäärä, osuus-%	Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	Henkilöstön määrä, osuus-%	Liikevaihto, 1000 euroa	Liikevaihto, osuus-%
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	75 445	19	48 163	3	2 703 074	1
Koko teollisuus (BCDE)	26 998	7	325 247	22	157 163 943	36
Rakentaminen (TOL F)	42 485	11	170 354	11	37 287 173	9
Kauppa (TOL G)	52 224	13	233 082	16	127 697 445	29
Muut palvelut (TOL H-S)	197 720	50	717 599	48	111 192 773	26
Toimialat yhteensä	394 872	100	1 494 445	100	436 044 408	100
Toimiala	Tuotannon bruttoarvo, 1000 euroa	Tuotannon bruttoarvo, osuus-%	Tuotannon jalostusarvo, 1000 euroa	Tuotannon jalostusarvo, osuus-%		
Maa-, metsä- ja kalatalous (TOL A)	2 735 268	1	1 065 242	1		
Koko teollisuus (BCDE)	136 853 405	42	36 045 637	32		
Rakentaminen (TOL F)	38 520 761	12	11 328 947	10		
Kauppa (TOL G)	34 372 600	11	16 412 661	14		
Muut palvelut (TOL H-S)	112 043 996	35	49 447 967	43		
Toimialat yhteensä	324 526 030	100	114 300 453	100		

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Alueellinen yritystoimintatilasto kuvaa Suomessa toimivien yritysten toimipaikkojen rakennetta ja toimintaa alueittain, toimialoittain ja kokoluokittain.

Perusmuuttujia ovat: toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön lukumäärä, liikevaihto, tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo. Tilaston yhteydessä esitetään tilastotietoja myös julkisyhteisöjen toimipaikoista.

Toimipaikka

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön toimipaikka.

Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Varsinainen toimipaikka on yhden yrityksen tai yritystyyppisen yksikön omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Varsinaisella toimipaikalla on yleensä sekä henkilöstöä että liikevaihtoa.

Tilasto käsittää myös aputoimipaikat. Ne ovat toimipaikkoja, jotka tukevat yrityksen varsinaisten toimipaikkojen tuotantoa. Aputoimipaikka voi olla esimerkiksi varasto, hallinto- tai kuljetuspalveluja tuottava yksikkö. Aputoimipaikalla voi olla palkansaajia, mutta ei liikevaihtoa. Yrityksen varsinaiset toimipaikat kattavat aputoimipaikan liiketoimintakulut (sisäinen toimitus).

Toimipaikan alueellisena yksikkönä on sijaintikunta.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta.

Liikevaihto

Varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan liikevaihdon lisäksi kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Bruttoarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- kauppatavaroiden hankinta

+ kauppatavaroiden varastomuutos

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- aine- ja tarvikeostot

- ostot muilta toimipaikoilta

+ ostovarastojen muutos

- ulkopuoliset palvelut

- liiketoiminnan muut kulut

= JALOSTUSARVO.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialaluokitukseen NACEen.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Toimialaluokitus: <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Alueluokitus

http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index_alue.html

Kokoluokitukset

Henkilöstön suuruusluokka (hlöä)

0 - 4

5 - 9

10 - 19

20 - 49

100 – 199

200 -

Liikevaihdon suuruusluokka (tuhatta euroa)

0 - 39

40 - 99

100 - 100

200 - 999

1000 - 1999

2000 - 9999

10000-

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskuksen yritysrekisteri ylläpitää toimipaikkarekisteriä. Yritysrekisteri tiedustelee toimipaikkojen perustiedot (toimiala, sijainti, palkansaajat) seuraavilla tiedusteluilla:

* Yritysrekisterin monitomipaikkaisten yritysten tiedustelu

* Yritysrekisterin yksitomiikkaisten yritysten tiedustelu

* Toimipaikkarakenne- ja henkilötiedustelu

Toimipaikkojen yritystoimintaan liittyviä kyselyitä ovat:

* Teollisuuden T5 -toimipaikkakysely

* Toimipaikkayhdistelmä – kysely (TILKES kyselyn liite)

Kts. kyselyjen tietosisällöt: <http://tilastokeskus.fi/keruu/index.html>

T5 toimipaikkakysely kohdistuu yksittäiselle teolliselle toimipaikalle. Toimipaikkayhdistelmä – kysely kohdistuu rakentamisen, kaupan ja palvelualan yrityksille. Toimipaikkayhdistelmä käsittää useita yrityksen toimipaikkoja, jotka muodostavat kokonaisuuden toimialaluokan 2 numerotasolla.

Toimipaikkayhdistelmä kyselyillä kevennetään suurten monialayritysten vastausrasitetta.

Toimipaikkaprosessi jakaa kyselyihin kuulumattomille sekä toimipaikkayhdistelmiin kuuluville toimipaikoille yritystoiminnan tiedot menetelmällisesti. Menetelmässä käytetään hyväksi toimialakohtaisia muuttujakertoimia, jotka kerrotaan toimipaikan henkilöstömäärällä. Tämän jälkeen toimipaikkojen tiedot täsmäytetään skaalauksella toimipaikkayhdistelmän tai yrityksen tietoihin.

Toimialakohtaiset muuttujakertoimet on muodostettu regressioanalyysin avulla. Selittävänä muuttujana on yrityksen henkilöstön lukumäärä. Regressioanalyysin lähdeaineisto käsittää toimialapuhtaat yritykset.

Toimipaikkojen tiedon lähde vuonna 2018, teollisuus ja rakentaminen (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Teollisuus BCDE			Rakentaminen F		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %
T5 lomake	819	62 157	40	19	77	0
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	21 894	41 200	26	40 369	21 248	57
Toimipaikkayhdistelmä	799	11 652	7	138	3 012	8
Imputoitu	3 486	42 154	27	1 959	12 950	35
Yhteensä	26 998	157 163	100	42 485	37 287	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

Toimipaikkojen tiedon lähde vuonna 2018, kauppa ja palvelut (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Kauppa G			Palvelut H-S		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus, %
T5 lomake	117	1 327	1	74	3 237	3
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	38 227	46 058	36	178 210	69 849	63
Toimipaikkayhdistelmä	2 482	31 320	25	1 738	8 486	8
Imputoitu	11 398	48 993	38	17 698	29 621	27
Yhteensä	52 224	127 697	100	197 720	111 193	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Toimipaikka-aineisto kattaa lähes kaikki toimialat. Tilastoyksiköiksi valitaan toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 598 euroa vuonna 2018).

Maatalouden, metsä- ja kalatalouden (TOL A) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Metsätalouden toimialalta (TOL 02) tilastoyksiköksi valikoituvat toimipaikat, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan.

Toimipaikkatilasto ei kata toimialoja:

- * Tupakkatuotteiden valmistus (TOL 12)
- * Julkinen hallinto ja maanpuolustus (TOL O)
- * Kotitalouksien toiminta työnantajina (TOL T)
- * Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (TOL U)

Seuraavien toimialojen osalta esitetään vain toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstömäärä:

- * Kasvinviljely ja kotieläin- ja riistatalous (TOL 01)
- * Rahoitus- ja vakuutustoiminta (TOL K)

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Alueellisesta yritystoimintatilastosta tuotetaan vuosittain. Vuoden 2019 tiedot julkistetaan 21.12.2020.

5. Tietojen saatavuus

Alueellisen yritystoimintatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, kokoluokittain, kunnittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Px-Web palvelukannasta.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

Toimipaikkojen tiedoista tuotetaan myös erilaisia toimeksiantoja salaussääntöjen puitteissa. Lisätiedustelut: palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi.

Tutkijoiden on mahdollista käyttää mikrotason toimipaikka-aineistoa Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta.

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Alueellisen yritystoimintatilaston lukuja on tuotettu tilastovuodesta 2013 alkaen.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alueellinen yritystoimintatilasto käsittää Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysten toimipaikat. Tietojen tarkistuksen yhteydessä toimipaikkojen vuositietoja verrataan yritysten tilinpäätöstietoihin.

Lisätietoja

Merja Kiljunen 029 551 3284
Vastaava tilastojohtaja:
Mari Ylä-Jarkko

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-6241 (pdf)